

Коментарі
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на проект експертного висновку ГЕР підсумків роботи ЕГ із проведення акредитаційної експертизи
освітньо-наукової програми 34503Екологія,
рівень вищої освіти Доктор філософії, спеціальність 101 – Екологія»

Дозвольте подякувати членам галузевої експертної групи за глибокий аналіз освітньої програми і надати додаткові пояснення та обґрунтування:

До розділу 2. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

Звіт ЕГ	Коментар КНУ на звіт ЕГ	Підсумки роботи ЕГ та їх оцінка ГЕР	Коментар КНУ
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми			
1.1 Цілі освітньо-наукової програми «Екологія» (далі ОНП) сформульовані чітко та розроблені відповідно до Стратегічного плану розвитку Університету на період 2018-2025 року, а саме полягають у формуванні національної еліти України, підготовці висококваліфікованих кадрів для наукових, освітніх та виробничих установ, сприяння інтеграції України у світовий економічний простір як рівноправного партнера, вироблення рекомендацій органам державної влади для прийняття ефективних управлінських рішень у процесі реагування на економічні, екологічні, політичні, соціальні виклики.	1.1. Немає через відсутність зауважень	Рівень відповідності (ЕГ) Рівень А Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В 1.1. В основному погоджуюсь з висновками ЕК, однак необхідно відмітити, що ОНП не відображає аспекти регіональності при підготовці докторів філософії зі спеціальності «Екологія».	1.1. У відомостях СО університет підкреслював, що із врахуванням ролі КНУТШ як загальноукраїнського центру підготовки кадрів вищої кваліфікації, ОНП не передбачає чіткого регіонального аспекту підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти і охоплює Україну в цілому. Зокрема, дослідження Борисенка М.М. присвячено актуальним проблемам Черкаської обл., Хохлової Л.К. – Херсонської обл. Пропонуємо зняти зауваження

Також цілі ОНП відповідають Програмі розвитку науково-інноваційної діяльності Університету. ОНП базується на поєднанні сучасних досягнень освіти, науки і техніки та сприяє формуванню у аспірантів здатності розв'язувати складні комплексні задачі і вирішувати екологічні проблеми на локальному та національному рівнях. Таким чином, цілі ОНП відповідають місії ЗВО, оскільки передбачають підготовку висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринку праці фахівців, які мають якісне поєднання експертних знань, прикладних аналітичних компетентностей та управлінських навичок, які є важливими в умовах динамічного розвитку суспільства для наукових та освітніх установ

1.2. Під час роботи експертної комісії встановлено, що під час оновлення ОНП у 2018 році усі зацікавлені стейкхолдери мали можливість надавати коментарі та пропозиції під час громадського обговорення ОНП «Екологія» на офіційному сайті університету (https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Napryamy_pidgotovky/E

1.2 У відомості про самооцінювання освітньої програми наведена інформація про участь стейкхолдерів як заінтересованих сторін у формуванні освітньої програми та програмних результатів шляхом їх періодичного опитування через анонімне он-лайн анкетування та через Раду молодих вчених університету. **Однак, на жаль, дана інформація на сайті університету відсутня. Відсутні і зразки анкет для стейкхолдерів.** Однак є Положення про

1.2. У відомостях СО така інформація відсутня. Вказано про наявність періодичного опитування через анонімне он-лайн анкетування та через Раду молодих вчених університету стосувалася лише здобувачів. Інформація на сайті університету наявна: https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Napryamy_pidgotovky/Ekologiya/Doctor_filosofii/Zvit_anketa_ecology.docx
Пропонуємо зняти зауваження

kologiya/Doctor_filosofii/OP_Ecology_PhD_project.pdf). Також проводились консультації з заінтересованими сторонами, а саме директором ДУ «Інститут еволюційної екології НАН України», академік НАН України д.б.н., професор Радченко В.Г., завідувач кафедри екології Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова д.б.н., проф. Волошина Н.О. та інші, які надали пропозиції у своїх рецензіях та відгуках. Однак недостатньо доказів того, що пропозиції та потреби зацікавлених сторін було враховано при визначенні цілей та програмних результатів навчання ОНП при її розробленні ще у 2016 р.

1.3. Програмні результати за ОНП "Екологія" відповідають запитам сучасного суспільства щодо підготовки конкурентоспроможних фахівців в галузі екології. Під час складання освітньої програми робочою групою враховано досвід іноземних ЗВО з формулювання цілей та ПРН, зокрема проаналізовано аналогічні програми зарубіжних університетів: Університету Лідс (Великобританія) <http://www.postgraduatesearch.com/university->

організацію та проведення опитування здобувачів освіти і науково-педагогічних працівників

1.3. Цілі ОНП сформовані з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці та галузевого контексту. **Враховання регіонального контексту не прослідковується. При підготовці відомостей про самооцінювання ОНП, робоча група відмічає, що підготовка аспіранта Хохлової Л.Л здійснюється з урахуванням регіонального аспекту Херсонської області на базі Херсонського управління водних ресурсів, однак дана водогосподарська організація змінила свою назву ще на початку 2019 року і є Басейновим управлінням водних ресурсів нижнього Дніпра. Досвід**

1.3. У відомостях СО Університет підкреслював, що ОНП не передбачає чіткого регіонального аспекту підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти і охоплює Україну в цілому. Зокрема, дослідження Борисенка М.М. присвячено актуальним проблемам Черкаської обл., Хохлової Л.К. – Херсонської обл. Асп. Хохлова Л.К. вступила у 2017 р., роботу проводила протягом 2017-2018 рр. до зміни назви установи. Досвід іноземних ЗВО при підготовці докторів філософії було враховано при формуванні самої концепції ОНП у 2016 р при формуванні переліку дисциплін та модулів. Наведення

<p>ofleeds/52415844/postgraduate-course.htm Університет Лінкольна (Великобританія) http://www.postgraduatesearch.com/university-of-lincoln/54591894/postgraduate-course.htm http://www.postgraduatesearch.com/bournemouth-university/52583302/postgraduate-course.htm Університет Гринвіч (Великобританія) http://www.postgraduatesearch.com/university-of-greenwich/54649012/postgraduate-course.htm. За результатами виконання ОНП випускники будуть конкурентоспроможними на ринку праці і мають перспективи працевлаштування на посадах наукових співробітників науково-дослідних установ так і на посадах професіоналауправління. У результаті опрацювання відомостей про самооцінювання, а також проведення зустрічей, було встановлено, що під час формування цілей та програмних результатів навчання ОНП не має потреби враховувати регіональний контекст, оскільки отримані здобувачами компетентності затребувані на ринку праці у будь-якому регіоні України, зокрема це знайшло підтвердження у дослідженнях</p>		<p>іноземних ЗВО при підготовці докторів філософії враховується тільки як посилання на сайти іноземних університетів, на яких наведені пропозиції щодо навчання, назви дисциплін та модулів, а також цінова політика.</p>	<p>посилань на сайти іноземних університетів у відомостях СО не передбачало демонстрацію запозичення досвіду, а мало на меті показати, досвід яких саме ЗВО було враховано. Пропонуємо зняти зауваження</p>
--	--	--	---

<p>Борисенка М.М., яке присвячено актуальним проблемам Черкаської обл., а Хохлової Л.К. – Херсонської обл.</p> <p>1.4. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відсутній. Визначені в ОНП результати навчання досягаються шляхом набуття конкретних загальних та фахових компетентностей, які повною мірою відповідають дескрипторам 9 рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК). Також комісія констатує той факт, що проф., д.б.н. Лукашов Д.В. (член проєктної групи ОНП) є заступником голови Науково методичної комісії 7 з біології, природничих наук та математики та входить до складу підкомісії за спеціальністю 101-Екологія. Він є одним з розробників проєкту Стандарту вищої освіти України третього (освітньо-наукового) рівня освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 101-Екологія, який на даний момент пройшов етап громадського обговорення. Досвід підготовки стандарту враховано при впровадженні ОНП «Екологія». ЕГ рекомендує під час наступного оновлення та перегляду ОНП звернути увагу на зміни, що відбулися під час</p>		<p>1.4. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відсутній. Однак за відсутності стандарту у подальшому необхідно врахувати вимоги нової Національної рамки кваліфікацій доктор філософії, що відповідає - 8 рівню Національної рамки кваліфікацій та третьому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти.</p> <p>Рекомендації: навчання за даною програмою лише 3-х аспірантів, при ліцензійному обсязі 15 осіб, вказує на необхідність популяризації даної ОНП серед випускників магістратури шляхом удосконалення галузевого, регіонального та міжнародного аспектів при її удосконаленні.</p>	<p>1.4. При формуванні ОНП було повністю враховано вимоги Національної рамки кваліфікацій за рівнем доктора філософії, що відповідає відповідному рівню НРК, про що чітко зазначено у відомостях СО з наведенням конкретних прикладів. Додатково нагадуємо що нова редакція Національної рамки кваліфікацій була затверджена лише 25.06.2020 року, тож у всіх документах які уклалися до цієї дати абсолютно коректним є співвіднесення PhD із 9 рівнем НРК України.</p> <p>Пропонуємо зняти зауваження</p> <p>Погоджуємося із рекомендацією посилити популяризацію ОНП "Екологія" спеціальності 101, одночасно зауваживши, що університет не ставить за мету здійснити масовий набір аспірантів. Головною концепцією діяльності університету є якість випускників та висока ефективність аспірантури. Це можливо лише у випадку відбору найкращих здобувачів, які не лише бажають, а й спроможні проводити наукову діяльність.</p>
---	--	---	--

<p>затвердження нової редакції Національної рамки кваліфікацій КМУ 25.06.2020 року.</p>			<p>Оскільки реальних підстав у ГЕР для зауважень насправді немає, то, із врахуванням позитивних і інноваційних аспектів програми, вважаємо абсолютно необґрунтованим зниження оцінки до рівня В і пропонуємо залишити для Критерію 1 оцінку ЕГ – на рівні А</p>
---	--	--	---

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

<p>2.3. Аналіз освітніх компонентів, компетентностей та ПРН за ОНП свідчить про загальну відповідність предметній області спеціальності 101. У процесі детального вивчення ОНП було виявлено, що усі ПРН (крім ПРН7) забезпечуються за рахунок обов'язкових освітніх компонент. Тому ЕГ рекомендує скорегувати матрицю відповідності ПРН відповідним компонентам ОНП з метою досягнення здобувачами усіх без винятку ПРН обов'язковими компонентами. При детальному дослідженні ОНП в предметній області встановлено відсутність сумнівних освітніх компонент. Кожен освітній компонент має чітке обґрунтування академічною та професійною спільнотою. навчального</p>	<p>2.3. Зауваження будуть враховані при розробці нової редакції ОНП «Екологія».</p>	<p>Рівень відповідності (експертна група) Рівень В</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В</p> <p>2.3.В цілому погоджуюсь з висновками ЕГ. Однак необхідно відмітити, що ОНП є міждисциплінарною, однак викладання дисциплін щодо раціональності природокористування не забезпечується відповідного профілю викладачами</p>	<p>2.3.Університет не позиціонує дану ОНП як міждисциплінарну. Екологія – є класичною наукою з чітко визначеним предметом досліджень, термінологічним апаратом та методами. Дисципліни «щодо раціональності природокористування» у навчальному плані відсутні. Програмні результати, що передбачають опанування окремих аспектів раціонального природокористування, забезпечуються як обов'язковими освітніми компонентами: Філософія науки та інновацій, Екологічні студії, Новітні тренди в сучасній екології, так і у вибіркових: Сучасні методи діагностики стану екосистем і оцінки якості середовища існування, Кількісна оцінка рівня антропогенного навантаження на екосистеми, Відновлення антропогенно порушених екосистем, Основи екотехнології, Оптимізація</p>
--	---	---	---

<p>навантаження (Закон України «Про вищу освіту», Постанова КМУ № 261 від 23.03.2016 р.). Стандарт вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія для третього рівня вищої освіти відсутній.</p> <p>2.4. Експертна група перевірила можливість здобувачів вищої освіти ОНП формувати індивідуальну освітню траєкторію, яка здійснюється відповідно до п. 9.4 Положенням про організацію освітнього процесу. Процедуру вибору навчальних дисциплін регулює Положення про порядок реалізації студентами Університету права на вільний вибір дисциплін. Процедура обрання здобувачами дисциплін вільного вибору передбачає 6 етапів (п. 3. Положення). За даною ОНП 30% від загального обсягу кредитів (12 кредитів)</p>	<p>2.4. Неузгодженість у кількості дисциплін вільного вибору у тексті СО пов'язана з технічною помилкою – у ОНП 2016 р. їх кількість дійсно дорівнювала 39. У наступній редакції ОНП 2018 р. передбачалося змінити розподіл дисциплін вибору. Перелік дисциплін на сайті КНУ відповідає змісту ОНП 2018 р. що дозволяє повною мірою реалізувати визначені</p>	<p>2.4.В цілому погоджуюсь з думкою ЕК. Крім того, важливим аспектом при формуванні індивідуальної освітньої траєкторії є науково-дослідна робота за напрямом дисертації.</p>	<p>стану екосистем. Зазначені освітні компоненти викладає проф. Гандзюра, що є визнаним фахівцем у галузі екології і тому його професійний та науковий досвід відповідає зазначеним дисциплінам. Дисципліну «Філософія науки та інновацій» викладає д.ф.н., проф. Сидоренко Л.І., яка крім того має науковий ступінь кандидата біологічних наук за спеціальністю 03.00.20 – біотехнологія. Сфера наукових досліджень охоплює філософські та методологічні проблем новітньої біотехнології. Цим проблемам присвячена монографія «Філософський аналіз розвитку та перспектив біотехнічних досліджень» — перша філософська робота в Україні, в якій феномен новітніх біотехнологічних практик був розглянутий багатоаспектно: в соціопрактичному, методологічному, світоглядному, цивілізаційному та культурному вимірах. Також вона є автором досліджень у галузі філософії екології.</p> <p>Пропонуємо зняти зауваження</p> <p>2.4. Погоджуємося, що важливим аспектом при формуванні індивідуальної освітньої траєкторії є науково-дослідна робота за напрямом дисертації. Проте, аспіранти самостійно обирають свою освітню траєкторію і вимога відповідності обраних дисциплін тематиці дисертаційних досліджень не тільки не має під собою жодних підстав, але й буде обмежувати права здобувачів – що вже є порушенням закону.</p> <p>Пропонуємо зняти зауваження як недоречне.</p>
---	---	--	--

<p>здійснюється через вибір навчальних дисциплін. В основі системи вибіркових дисциплін лежить індивідуальний вибір кожного здобувача вищої освіти. Вибір ОК здобувачами здійснюється з переліку №1 (аспірант вибирає 1 дисципліну на 4 кредити) та переліку №2 (2 дисципліни по 4 кредити кожна) дисциплін для вільного вибору аспіранта. Однак ЕГ проаналізувавши всю наявну інформацію змушена відмітити про певну неузгодженість інформації у звіті самооцінювання, ОНП, НП та на сайті університету, а саме: 1) Перелік 1 містить 39 навчальних дисциплін – це зазначено у звіті самооцінювання (див. с.4 звіту), а в НП2016 зазначено 37 дисциплін, така ж кількість (37) зазначена і в ОНП 2018 р. 2) Перелік 2 пропонує 12 дисциплін – це у звіті самооцінювання, в НП2016 зазначено 12 дисциплін, а в ОНП 2018 зазначено «Аспірант обирає 2 дисципліни з переліку: 23 дисципліни ...» (див. стор. 14). В ОНП 2016 р. за яким навчались здобувачі поділ дисциплін на Перелік 1 та Перелік 2 не здійснений, а записаний одним переліком. На сайті КНУ вказані переліки №1 та №2, де кількість дисциплін зазначено 37 та 12 відповідно. Під час інтерв'ювання здобувачів освіти ЕГ отримала інформацію про те, що вибір дисциплін дійсно</p>	<p>ОНП завдання. Виявлені недоліки будуть враховано у новій редакції ОНП.</p>		
--	---	--	--

<p>відбувається. Здобувачі здійснюють вибір відповідно до власних наукових інтересів та чітко розуміють процес індивідуального вибору дисциплін, що підтверджено наданими індивідуальними планами здобувачів. Однак, ЕГ рекомендує скорегувати інформацію у ОНП, НП та сайті університету. Втім спираючись на добре розроблену нормативну базу ЕГ робить висновок, що ОНП «Екологія» в цілому відповідає встановленим вимогам в контексті підкритерію</p> <p>2.6. ОНП передбачає набуття здобувачами ВО соціальних навичок через ряд освітніх компонентів, що дозволяють отримати програмні компетентності, які можна віднести до soft skills. Так гарантом ОНП у звіті само оцінювання зазначено, що соціальні навички забезпечуються всіма освітніми компонентами ОНП. Однак ЕГ аналізуючи робочі програми ОК та ОНП 2018 р. встановила, певну розбіжність, щодо набуття ПРН. Так н-д у звіті само оцінювання зазначено, що соціальні навички забезпечуються ОК «Філософія науки та інновацій», а саме ПР05 «Самостійно розробляти інноваційні комплексні наукові проекти в галузі екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування» та ПР11 «Виявляти лідерські якості,</p>	<p>2.6. погоджуємося із зауваженнями. Ситуацію з робочою програмою «Академічне письмо англійською мовою» можна пояснити тим, що дійсно у 2016-2017 рр. аспірант за спеціальністю 101-Екологія слухав даний курс разом з аспірантами спеціальності 091-Біологія (з яких було сформовано академічну групу). У 2018-2019 рр. для спеціальності 101-Екологія було розроблено робочі програми даних дисципліни розміщено на сайті.</p>	<p>2.6. погоджуюсь з висновками експертів, крім того необхідно враховувати, що соціальних навичок (soft skills) набуваються не тільки під час вивчення дисциплін, але й в процесі участі в наукових конференціях, участі в дискусіях за спеціальністю та під час аргументації свого погляду на ту, чи іншу екологічну проблему тощо.</p>	
---	---	---	--

<p>відповідальність та повну автономність під час реалізації комплексних наукових проектів». Однак в робочій програмі ОК «Філософія науки та інновацій» ПР11 не зазначений, а в робочій програмі даної ОК, яка прикріплена до звіту самооцінювання вказані взагалі інші ПРН, які здобудуть аспіранти після вивчення даної ОК, ніж у ОНП 2018 р. Також слід зазначити, що у систему була завантажена робоча програма «Академічне письмо англійською мовою» для спеціальності 091 Біологія з ОНП «Біологія», а не спеціальності 101 Екологія ОНП «Екологія». Хоча на сайті ННЦ «Інститут біології та медицини» у розділі «ОНП, навчальний план, робочі програми «Екологія» можна ознайомитись з даною робочою програмою ОК для спеціальності 101 Екологія ОНП «Екологія». ЕГ рекомендує більш відповідально відноситись до завантаження робочих програм дисциплін відповідної ОНП.</p> <p>2.9. Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою за даною ОНП не передбачена.</p>	<p>Проте у 2018-2019 рр. набору на спеціальність 101-Екологія не було.</p> <p>2.9. Немає через відсутність зауважень</p>	<p>2.9. Загальна кількість кредитів для досягнення програмних результатів за ОНП складає 40, тобто є резерв для впровадження дуальної форми освіти, що може бути особливістю даної ОНП</p>	<p>2.9. Рекомендація є дуже дивною і абсолютно недоречною – позитивних практик впровадження дуальної форми освіти за рівнем PhD немає навіть у тих країнах які є лідерами впровадження цієї форми освіти. Настійливо рекомендуємо зняти рекомендацію.</p>
---	--	--	--

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

<p>3.2. Загальні правила потребують від абітурієнта проходження іспитів з фахової дисципліни, дослідницької пропозиції та</p>	<p>3.2. Немає через відсутність зауважень</p>	<p>Рівень відповідності (експертна група) Рівень А</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР)</p>	
---	---	--	--

<p>іноземної мови. Зразок оформлення дослідницької пропозиції є зрозумілими та доступним на сайті ННЦ "Інститут біології та медицини". Програми вступу щодо фахової дисципліни оновлюються щорічно (зважаючи на поточну редакцію) та є прозорими і доступними на цьому ж сайті. Програма фахового вступного іспиту відображає особливості ОНП і за змістом відповідає предметній області спеціальності 101 «Екологія», про що чітко вказано у вступі на ОНП. Також є можливість отримати нарахування додаткових балів за навчальні/наукові досягнення для вступників до аспірантури згідно додатку 3 до правил прийому. У ході опитуванні аспірантів, була отримана стверджувальна відповідь про використання даної можливості. Можливе зарахування іспиту з іноземної мови на базі сертифікатів рівня B2. Документи є у вільному доступі та прозорі для розуміння.</p> <p>3.4. У ЗВО не прийнята процедура та документації про визнання результатів, здобутих у неформальній та інформальній освіті. Прецедентів щодо отримання додаткових балів та перезарахування не було.</p>	<p>3.4. Університет дотримується всіх нормативно-правових вимог законодавства і не несе відповідальності за відсутність таких положень та механізмів. Визнання неформальної освіти у сфері вищої освіти визначається Законом України Про освіту (ст. 8, п.5) «Результати навчання, здобуті</p>	<p>Рівень B</p> <p>3.2. Правила прийому на навчання за даною ОНП не враховують особливостей самої освітньої програми зі спеціальності «Екологія» і загальними для всіх спеціальностей і освітніх рівнів в університеті. Позитивним є те, що правила прийому надають можливість отримати додаткові бали при вступі до аспірантури.</p> <p>Програма з фахової дисципліни для вступу в аспірантуру відсутня на сайті.</p> <p>3.4. В університеті відсутні положення та правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.</p>	<p>3.2. Вважаємо зауваження таким що не відповідає дійсності. Правила прийому на навчання не містять дискримінаційних положень і є загальними для всіх ОНП університету. Водночас правила передбачають підготовку абітурієнтом дослідницької пропозиції, що враховує особливості даної ОНП.</p> <p>Програма з фахової дисципліни наявна на сайті у розділі умови прийому: https://biology.univ.kiev.ua/students-postgraduates/postgraduates/umovy-priyomu.html</p> <p>Рекомендуємо зняти зауваження.</p> <p>3.4. Університет дотримується всіх нормативно-правових вимог законодавства і не несе відповідальності за відсутність таких положень та механізмів. Визнання неформальної освіти у сфері вищої освіти визначається:</p> <p>а) Законом України Про освіту (ст. 8, п.5) «Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством»;</p>
---	--	---	--

	<p>шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством».</p>		<p>б) у Законі України «Про вищу освіту» визначено права ЗВО щодо самостійного визнання освітніх кваліфікацій і результатів навчання у формальній освіті і відсутня згадка про будь-які права ЗВО щодо визнання результатів неформальної освіти;</p> <p>в) відсутність у ЗВО прав самостійно вирішувати питання визнання неформальної освіти де факто підтверджується наявною практикою дій ЦОВВ. Наприклад, МОН України, (без врахування точки зору ЗВО як державної так і приватної форми власності) імперативно встановлює правила визнання сертифікатів з володіння іноземною мовою при вступі на програми різних рівнів вищої освіти: відмовляє за рівнем бакалавра і магістра, і дозволяє – за рівнем доктора філософії;</p> <p>г) згідно із ст.38. Закону України «Про освіту» органом, який «формує вимоги до визнання результатів неформального та інформального навчання» визначено Національне агентство кваліфікацій. Університет чітко і послідовно дотримується цієї повідомляє її здобувачам освіти і всім зацікавленим особам, і таким чином навіть формально дотримується вимог підкритерію 3.4. «Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми». Ця позиція університету була доведена до Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти, яке на своєму засіданні 26 травня 2020 року, яке визнало (у відповіді С.М.Квіта) що відсутність практики зарахування результатів неформальної освіти не може вважатися недоліком програми (див. відеозапис засідання Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти). Аналогічні консультації</p>
--	---	--	--

			<p>експертам і ГЕР керівництво Національного Агентства надало під час семінарів у вересні жовтні 2020 року. Рекомендуємо зняти зауваження.</p> <p>Оскільки наведені у проекті висновку ГЕР зауваження не мають під собою підстав, то, із врахуванням позитивних і інноваційних аспектів програми, вважаємо абсолютно необґрунтованим зниження оцінки за Критерієм 3 до рівня В, і пропонуємо залишити оцінку ЕГ – на рівні А</p>
--	--	--	--

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

<p>4.1. Методи і форми навчання та викладання сприяють досягненню заявлених в ОНП цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. За ОНП застосовується як традиційна система методів і прийомів навчання: конкретні форми чого зазначені у РП навчальних дисциплін, так і інноваційні інтерактивні методики, зокрема система on-line навчання на базі програмного забезпечення ZOOM та через систему електронного навчання на базі платформи KNUOnline. які в цілому забезпечують досягнення визначених ОНП програмних результатів навчання. ОНП є студентоцентрованою та передбачає можливість</p>	<p>4.1. Немає через відсутність зауважень</p>	<p>Рівень відповідності (експертна група) Рівень В</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В</p> <p>4.1 В більшості робочих програм відсутній опис методів навчання, у тому числі і інтерактивних, які застосовуються при викладанні дисциплін ОНП.</p>	<p>4.1 Зауваження некоректне. Опис форм, методів та технологій викладання і навчання міститься у табл. 5 всіх робочих програм навчальних дисциплін. Пропонуємо зняти зауваження.</p>
--	---	---	--

<p>формування індивідуальних освітніх траєкторій пошукачів PhD, застосування методівактивного навчання, розширення автономії здобувачів вищої освіти, а також рефлексивний підхід до процесівнавчання й викладання як з боку здобувачів вищої освіти, так і викладачів. Зокрема задоволеність формами,методами навчання і викладання підтверджена за результатами проведеного у січні-лютому 2020 року анонімногонлайн анкетування здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти у ЗВО, результатами анкетування здобувачів PhD за ОНП «Екологія»та відгуками окремих пошукачів PhD за ОНП «Екологія» (Л. Хохлової – надано під час акредитації).</p> <p>Принципиакадемічної свободи забезпечуються сформованим простором, в якому НПП надається можливість творчонаповнювати зміст дисциплін, вносити зміни в робочі програми, обирати методи навчання задля ефективного засвоєння знань, проводити заняття із застосуванням сучасних технологій, самостійно обирати форму вивченняокремих тем. Під час зустрічі з пошукачами PhD підтверджено їхне право вільно обирати форму навчання, теми дисертаційної роботи, права на академічну мобільність, на вибір певних компонентів ОНП.</p> <p>4.4. Згідно Положення про освітній</p>		<p>4.4.Інформація про те, що викладачі</p>	<p>4.4. ЕГ під час проведення акредитаційної</p>
--	--	--	--

<p>процес, моніторинг та періодичний перегляду освітніх програм є елементом системи внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу в Університеті. Перегляд змісту освітніх компонентів відбувається не рідше одного раз на три роки, щорегламентується додатком 5 Наказу ректора від 11.08.2017 р. за №729-32. Останній перегляд освітніх компонентів відбувся у 2018 р. під час оновлення ОНП. Під час зустрічі з гарантом ОНП, з академічним персоналом з'ясовано, що науково-педагогічні працівники, які забезпечують ОНП, постійно оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування. Під час зустрічі зі стейкхолдерами, з їх відповідей, підтверджено їхню участь в оновленні освітніх компонентів даної ОНП та внесенні ними у поточному режимі рекомендацій відносно коригування змісту освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування.</p> <p>4.5. Освітньо-наукова діяльність за ОНП відбувається у контексті розвитку міжнародних зв'язків ЗВО</p>	<p>4.4. Немає через відсутність зауважень</p> <p>4.5. Немає через відсутність зауважень</p>	<p>за ОНП оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі на сайті не відображена. Відповідні посилання не працюють.</p> <p>4.5. Посилання щодо роботи Відділу міжнародного співробітництва (http://www.umz.univ.kiev.ua/index.php/u)</p>	<p>експертизи були надані робочі програми за яким здійснювалось викладання першим вступникам. Наявні на сайті робочі програми представлені в останній редакції. Викладення історію змін робочих програм на сайт створить ризик отримання здобувачами невірної інформації про зміст дисципліни. Всі посилання, наведені у відомостях СО та ЕГ працюють.</p> <p>Пропонуємо зняти зауваження.</p> <p>4.5. Зауваження ГЕР є некоректним, оскільки зазначені відділи не лише поширюють інформацію про можливості, а також</p>
--	---	--	--

<p>у галузі екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування. Під час зустрічі з директором ННЦ «Інститут біології і медицини» проф. Остапченко Л.І. з'ясована наявність міжнародних зв'язків з ЗВО і науковими установами світу, однак в рамках даної ОНП – таких зв'язків небагато. Під час зустрічі з директором Наукової бібліотеки ім. М.Максимовича проф. Сербінін О.О. з'ясовано, що учасники освітнього процесу мають можливість користуватися міжнародними інформаційними ресурсами та базами даних. Під час зустрічі з аспірантами підтверджено використання останніми цієї можливості при виконанні дисертаційного дослідження. Відділ міжнародного співробітництва та Відділ академічної мобільності) координують процеси інтернаціоналізації діяльності та поширюють інформацію про можливості мобільності.</p>		<p>a/), а Відділ академічної мобільності (http://mobility.univ.kiev.ua/?lang=uk), який координує процеси інтернаціоналізації діяльності тільки поширює інформацію про можливості мобільності студентів. Іншої інформації на сайті немає. Рекомендації: При наявності відповідної інформації на сайті Відділу академічної мобільності необхідно просилити роботу з питань інтернаціоналізації освітньої і наукової діяльності викладачів і здобувачів. Залучати аспірантів до виконання міжнародних проєктів, стажувань, а також участі у міжнародних наукових конференціях. Важливим аспектом підвищення рівня наукової підготовки здобувачів є проведення різного рівня конференцій з питань екології, раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища в університеті. На сайті університету бажано мати особисті сторінки як аспірантів, так і викладачів, які забезпечують освітню діяльність за ОНП «Екологія».</p>	<p>здійснюють всі необхідні процедури оформлення документів, у тому числі через служби МЗС України. Наведено зразки необхідних документів, існує консультативна підтримка. Вся інформація присутня на головній сторінці http://mobility.univ.kiev.ua/?lang=uk. Для здобувачів є докладна інструкція оформлення відрядження за кордон, наведена на сайті http://www.umz.univ.kiev.ua/index.php/ua/vidryadz-hennya-za-kordon/dlya-studentiv.html</p> <p>Щодо наявності на сайті особистих сторінок викладачів – вони є присутніми за посиланням https://biology.univ.kiev.ua/institute-activity/educational/kafedry/kafedra-ecology-and-zoology/spivrobotnyky/vykladachi.html Наявність особистих сторінок здобувачів не передбачена жодним нормативними документами, понад те - поява таких сторінок можлива лише за згоди здобувача освіти.</p> <p>Настійливо рекомендуємо зняти зауваження.</p>
--	--	---	--

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

<p>5.1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів освіти у межах освітніх компонентів ОНП є чіткими, зрозумілими та надають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання, які</p>	<p>5.1. Немає через відсутність зауважень</p>	<p>Рівень відповідності (експертна група) Рівень А</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В</p> <p>Обґрунтування ГЕР*</p>	
--	---	---	--

<p>оприлюднюються заздалегідь. Процедура проведення контрольних заходів регулюється Положенням про організацію освітнього процесу та Положенням про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу. Розподіл видів контрольних заходів за окремими освітніми компонентами регламентує опис ОНП та начальний план. Процедуру проведення контрольних заходів та критерії оцінювання зазначено у п. 5-7 кожної РП. Вид підсумкової атестації наведено в ОНП: комплексний підсумковий іспит за спеціальністю 101 «Екологія» відповідно до навчального плану підготовки здобувачів PhD за цією спеціальністю та прилюдний захист дисертаційної роботи. Порядок доступу до документів, які регламентують контрольні заходи, доводиться до відома аспірантів на початку навчання за ОНП, на першому занятті за кожним освітнім компонентом, під час консультацій з викладачами та науковим керівником. Програму комплексного іспиту при атестації здобувачів освіти за третім (PhD) рівнем оприлюднено на сайті ННЦ «Інститут біології і медицини» (https://biology.univ.kiev.ua/students-postgraduates/postgraduates/onp-navchalnyi-plan-roboci-prohramy-ekolohiya.html/). Підсумкова атестація дозволяє встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для освітньої програми в цілому: комплексний іспит дозволяє оцінити тільки рівень теоретичної фахової підготовки за спеціальністю 101-Екологія, але не передбачає практичної складової, а саме: прийняття відповідних управлінських рішень в тій чи іншій екологічній ситуації, розв'язування завдань та задач, а також відсутність відповідних розрахунків, прогнозів тощо. Крім того, програма комплексного іспиту не вміщує методик оцінювання теоретичних і практичних знань здобувача, а також його наукові здобутки у процесі навчання за ОНП «Екологія».</p>		<p>5.1 Програму комплексного іспиту при атестації здобувачів освіти за третім (PhD) рівнем оприлюднено на сайті ННЦ «Інститут біології і медицини» (https://biology.univ.kiev.ua/students-postgraduates/postgraduates/onp-navchalnyi-plan-roboci-prohramy-ekolohiya.html/). Підсумкова атестація не дозволяє встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для освітньої програми в цілому: комплексний іспит дозволяє оцінити тільки рівень теоретичної фахової підготовки за спеціальністю 101-Екологія, але не передбачає практичної складової, а саме: прийняття відповідних управлінських рішень в тій чи іншій екологічній ситуації, розв'язування завдань та задач, а також відсутність відповідних розрахунків, прогнозів тощо. Крім того, програма комплексного іспиту не вміщує методик оцінювання теоретичних і практичних знань здобувача, а також його наукові здобутки у процесі навчання за ОНП «Екологія».</p>	<p>5.1. Зауваження абсолютно некоректне. Згідно визначення Словника української мови: іспит – перевірка знань з якого-небудь навчального предмета. Отже, контрольний захід у формі іспиту може адекватно оцінити саме знання. Комплексний іспит передбачає виконання кваліфікаційних завдань за спеціальністю 101-Екологія, що мають різну форму – у тому числі й розрахункового змісту. Затверджена в університеті форма програм іспитів передбачає ознайомлення здобувачів з переліком освітніх компонентів та програмних результатів, за досягненням яких оцінюється опанування відповідних компетентностей. Оцінка рівня практичної підготовки викладацької діяльності здійснюється у формі диференційованого заліку. Для оцінювання практичних навичок у науковій сфері передбачено прилюдний захист результатів науково-дослідної роботи у вигляді дисертаційного дослідження.</p> <p>Настійливо рекомендуємо зняти зауваження.</p>
--	--	--	---

<p>оцінити рівень теоретичної фахової підготовки за спеціальністю 101-Екологія, прилюдний захист результатів науково-дослідної роботи у вигляді дисертації дозволяє оцінити рівень науково-дослідницької підготовки та здатність здобувача розв'язувати комплексні проблеми в сфері екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування.</p> <p>5.3. Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти забезпечуються: ґрунтовним підходом кафедри до їх планування і формулювання та роз'яснювальною роботою з пошукачами PhD під час викладання відповідних навчальних дисциплін. Види контрольних заходів та критерії їх оцінювання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу та Положенням про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу. Пошукач PhD самостійно може ознайомитися з інформацією про форми контрольних заходів та критерії оцінювання до початку вивчення дисциплін, яка розміщена на електронних ресурсах ННЦ «Інститут біології і медицини» (навчальний план, розклад занять, робочі програми навчальних дисциплін). Крім того в робочих</p>		<p>5.3. Всі нормативні документи, які стосуються освітнього процесу, проведення контрольних заходів, роботи приймальної комісії не вміщують особливостей ОНП "Екологія" що, напевно, ї є причиною низької популярності даної ОНП. Гаранту та викладачам кафедри необхідно розробити відповідні заходи щодо популяризації даної ОНП "Екологія"</p>	<p>5.3. Наведене зауваження ні на чому не ґрунтується, а зроблений висновок є повністю надуманим.</p> <p>Правила проведення контрольних заходів чітко визначені у кожній Робочій програмі навчальної дисципліни та є доступними на офіційному сайті ННЦ «Інститут біології та медицини». Загальні питання проведення контрольних заходів, роботи приймальної комісії, інших аспектів організації освітнього процесу є ЄДИНИМИ для університету в цілому і не можуть укладатися окремо для кожної програми, у тому числі – для ОНП "Екологія", зокрема через високі дискримінаційні ризики і потенційну конфліктогенність таких рішень.</p> <p>Настійливо рекомендуємо зняти зауваження і рекомендацію як абсурдні.</p>
--	--	--	--

<p>програмах навчальних дисциплін зазначено програмні результати навчання, які повинні бути досягнуті при вивченні відповідної дисципліни, а також системи контрольних заходів з перевірки рівня їх досягнення. Відповідно до цих документів визначаються максимальні та мінімальні бали з кожного контрольного заходу. У розділі 5 кожної робочої програми наведено результати навчання за освітнім компонентом та їх відсоток у підсумковому оцінюванні, у розділі 6 - співвідношення результатів навчання за освітнім компонентом, у розділі 7 - схему оцінювання. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується: рівними умовами для всіх пошукачів PhD (тривалість контрольного заходу, його зміст та кількість завдань, механізм підрахунку результатів оцінювання, доведення поточних результатів до початку контрольного заходу), відкритістю інформації про ці умови, єдиними критеріями оцінювання, застосуванням комп'ютерного тестування. Об'єктивність екзаменаторів та процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів регулюються процедурами, встановленими Положенням про організацію освітнього процесу, Положенням про забезпечення якості освіти та освітнього процесу, Етичному кодексі університетської спільноти. Об'єктивність</p>			
---	--	--	--

<p>екзаменаторів і відсутність скарг аспірантів підтверджена періодичним анонімним анкетуванням останніх. Випадків оскарження результатів контрольних заходів та атестації здобувачів за час реалізації ОНП, а також конфлікту інтересів виявлено не було. Органи студентського самоврядування постійно залучаються до публічних заходів, на яких обговорюються проблемні питання. Ці процедури сприяють усуненню конфліктних ситуацій.</p>			<p>Оскільки наведені у проекті висновку ГЕР зауваження не мають під собою підстав, то, із врахуванням позитивних і інноваційних аспектів програми, вважаємо абсолютно необґрунтованим зниження оцінки за Критерієм 5 до рівня В, і пропонуємо залишити оцінку ЕГ – на рівні А</p>
<h3>Критерій 6. Людські ресурси</h3>			
<p>6.1. Відповідність кваліфікації та рівня підготовки викладачів тим дисциплінам, які вони викладають, підтверджуються у відомостях про самооцінювання (невідповідності щодо викладачів дисципліни «Філософія науки та інновацій» усунуто під час акредитації), а дисципліни, в свою чергу, чітко співвідносяться з відповідними програмними результатами навчання (певні неточності щодо дисципліни «Новітні тренди в сучасній екології» усунуто під час</p>	<p>6.1. Немає через відсутність зауважень</p>	<p>Рівень відповідності (експертна група) Рівень В</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В</p> <p>6.1 Викладачі кафедри екології та зоології, які забезпечують підготовку здобувачів за спеціальністю «екологія» мають достатньо високий кваліфікаційний рівень, однак відповідність кваліфікації та рівня підготовки викладачів тим дисциплінам, які вони викладають не завжди присутня. Профільні</p>	<p>6.1. д.м.н. Чехун В.Ф. не викладає на ОНП «Екологія». Невідповідність викликана технічною помилкою на сайті, оскільки дисципліна «Філософія науки та інновацій» є спільною з іншими ОНП університету. Дисципліну «Філософія науки та інновацій» для ОНП «Екологія» викладає д.ф.н., проф. Сидоренко Л.І., яка крім того має науковий ступінь кандидата біологічних наук за</p>

<p>акредитації). Науково-педагогічні працівники мають публікації у наукових виданнях, тематика яких пов'язана із дисциплінами, які вони викладають, навчальні посібники та методичні рекомендації до цих дисциплін.</p> <p>6.5. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів: НПП зобов'язані не рідше одного разу за п'ять років пройти підвищення професійного рівня шляхом проходження стажувань або курсів підвищення кваліфікації. Програма підвищення кваліфікації викладачів розробляється індивідуально для кожного викладача (Положення про організацію та проведення підвищення кваліфікації). Організацію, планування та контроль за підвищенням кваліфікації НПП покладено на Центр підвищення кваліфікації Інститут післядипломної освіти. ЗВО встановлює в контрактах завдання щодо професійного зростання працівника. Стимулом професійного розвитку є періодичні оцінювання (у тому числі здобувачами освіти) професійної компетентності шляхом проведення Моніторингу ефективності роботи наукових</p>		<p>дисципліни з екології, природокористування та хорони навколишнього середовища викладають д.м.н., які не мають відповідних як наукових, так і навчальних публікацій та відповідного підвищення кваліфікації, наприклад: Чехун В.Ф., Інформація про підвищення кваліфікації та рейтинг викладачів представлений у складі ННЦ «Інститут біології» http://science.univ.kiev.ua/research/analytiks/raitingfaculty.php</p> <p>6.5. На сайті університету наведено інформацію про Моніторинг ефективності роботи наукових консультантів докторантів, наукових керівників аспірантів та ад'юнктів упродовж 2005-2017 рр http://asp.univ.kiev.ua/doc/Analitika/2018/2018_Monitoring_2005_2017.pdf. Однак моніторинг виконується за результатами діяльності викладачів ННЦ «Інститут біології та медицини» і з'ясувати інформацію щодо забезпечення спеціальності «Екологія» не можливо. Викладачі Лукашов Д.В. та Трохимець В.М. приймають участь у науково-дослідних роботах, що фінансуються за рахунок державного бюджету, однак про участь в цій роботі здобувачів інформації немає.</p>	<p>спеціальністю 03.00.20 – біотехнологія. https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Napryamy_pidgotovky/Ekologiya/Doctor_filosofii/02_Phylosophy_Nauky_Innovatsii.pdf Рекомендуємо зняти зауваження</p> <p>6.5. Дійсно моніторинг ефективності наукових керівників в університеті здійснюється за персональним принципом, оскільки його метою є оцінка результативності окремого працівника. Зазначаємо, що кафедра екології та зоології з 2016 р. здійснює підготовку аспірантів виключно за спеціальністю 101-Екологія, до 2016 р. – спеціальністю 03.00.16-екологія. Також слід зауважити, що оцінка ефективності наукових керівників за новими ОНП на даний момент не має жодного сенсу, оскільки здійснюється лише перший випуск здобувачів за третім освітньо-науковим рівнем освіти. Запиту про необхідність надання додаткової інформації з відділу кадрів про реальну участь аспірантів у наукових темах від ЕГ не поступало. Інформація про участь аспірантів у НДР наведена у відомостях СО у п.к.10.5. Також, Борисенко М.М. був зарахований на посаду біолога 1-ї категорії за госпдоговірними темами №20Н036-11, №20Н036-09, 20Н036-10, 20Н036-12, 20Н036-16, 20Н036-14, 20Н036-13, 20Н036-15, 20Н036-23, 20Н036-25, 20Н036-37. Асп. 1-го року навчання (2020 р. вступу) з жовтня 2020 р. перебуває на посаді ст.лаборанта НДР «Особливості</p>
--	--	--	---

<p>керівників (http://asp.univ.kiev.ua/doc/Analitika/2018/2018_Monitoring_2005_2017.pdf), результати Моніторингу за 2018-19 рр. – представлено при зустрічі проректором з наукової роботи ЗВО Жилінською О.І.); заохочує наукову та/або інноваційну діяльність (включаючи матеріальне заохочення). НПП мають можливість професійного розвитку за рахунок реалізації права на академічну мобільність (терміном до одного року збереження основного місця роботи). Зокрема, д.б.н., доц. Трохимець В.М. у 2020 р. взяв участь у складі 25-ї Української антарктичної експедиції. Професійний рівень підвищують шляхом участі у конкурсах науково-дослідних робіт. Зокрема Лукашов Д.В. є науковим керівником прикладної НДР «Моніторинг екосистем Канівського природного заповідника («Літопис природи») та рідкісного біорізноманіття об'єктів Смарагдової мережі» (2018-1020 рр.), що фінансується за кошти держбюджету України (№ д.р. 0118U000245).</p>			<p>функціонування біогеохімічної системи міграції токсичних хімічних елементів у наземних екосистемах Антарктики», що фінансується за коштидержбюджету УкраїниДУ «Національний антарктичний науковий центр» (№ д.р. 0120U000406). Вся інформація може бути підтвердженою документально. Рекомендуємо зняти зауваження</p>
--	--	--	--

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

<p>7.1. Під зустрічі ЕГ із директором Наукової бібліотеки ім. М.Максимовича проф. Сербінім О.О. встановлено що здобувачі мають доступ до наукової бібліотеки та можуть надавати</p>	<p>7.1. Немає через відсутність зауважень</p>	<p>Рівень відповідності (експертна група) Рівень В</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В</p>	
---	---	---	--

<p>запити за темами, які їх цікавлять, та отримувати виписки з необхідною для теми досліджень літературою безкоштовно (http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/contact/contact.php3). На момент експертизи бібліотечний фонд налічував понад 50000 тисяч найменувань та має постійно онлайн ресурс, що постійно оновлюється. Наразі на кафедрі, що забезпечує ОНП є 3 одиниці комп'ютерної техніки, серед якої доступна для аспірантів лише одна, в той же час як стверджує керівництво кафедри аспіранти мають постійний доступ до загально університетських комп'ютерних класів. Під час експертизи робітниками кафедри було продемонстровано науково-технічне обладнання кафедри. Рівень забезпечення обладнанням не викликає довіри через застарілий стан та неможливість оновлення (за свідченнями завідувача кафедри), хоча знаходиться у робочому стані (підтверджено під час он-лайн зустрічі). До забезпечення виконання ОНП входять Ботанічний сад, Канівський природний заповідник (дослідницька робота випускника М. М. Борисенка безпосередньо стосується наукової теми заповідника). Канівський природний заповідник також виступає роботодавцем для вище означеного аспіранта. У ЗВО видається науковий фаховий</p>		<p>7.1. Згодна з висновками ЕК. Крім того, хочу відмітити, що всі лайкі, які стосуються матеріально-технічної бази та комп'ютерного забезпечення не відкриваються.</p>	<p>7.1. Зауваження не відповідає дійсності. Лінки в СО та звіті ЕГ перевірено – все працює</p>
---	--	---	---

<p>журнал «Вісник КНУ імені Тараса Шевченка», який входить до Переліку наукових журналів України категорії Б, в якому аспіранти можуть публікувати результати наукових досліджень на безоплатній основі (http://univ.kiev.ua/ua/science/journals/bulletin-knu-biology). Також на кафедрі екології та зоології існує науковий журнал «Український антарктичний журнал (Ukrainian Antarctic Journal)», який входить до Переліку наукових журналів України категорії Б (КНУ імені Тараса Шевченка є співорганізатором журналу). Публікації в інших виданнях здійснюються з повною або частковою оплатою для аспіранта (за свідченнями членів кафедри та аспірантів).</p> <p>7.3. Освітнє середовище ЗВО загалом та кафедри екології та зоології, на якій реалізується ОНП, є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти та дає можливість задовольнити їх потреби та інтереси. Безпечність освітнього середовища забезпечена правилами та інструкціями з охорони праці та техніки безпеки під час роботи в аудиторіях, лабораторіях, комп'ютерних класах, гуртожитках тощо. ЗВО володіє мережею спортивно-оздоровчої інфраструктури (http://sport.univ.kiev.ua/). Під час</p>	<p>7.3. Немає через відсутність зауважень</p>	<p>7.3. Погоджуюсь в більшості з висновками ЕК, однак студентська клініка, що під час пандемії надає ургентну допомогу хворим не має відношення до ОНП «Екологія».</p>	<p>7.3. Зауваження є абсурдним. Даний підкритерій характеризує освітнє середовище для всіх здобувачів вищої освіти, що навчаються за всіма освітніми програмами. Основні функції клініки – консультативно-діагностичні для всіх учасників освітнього процесу, про що зазначено на сайті http://clinic-knu.kiev.ua/</p>
--	---	---	--

<p>роботи ЕГ встановлено, що на спецприміщеннях містяться попереджувальні знаки, доступ до лабораторій відповідає вимогам і здійснюється лише по 2 або більше персони (серед яких має бути присутній викладач або відповідальний за лабораторію працівник). На базі ННЦ "Інститут біології та медицини" створено студентську клініку, що під час пандемії надавала ургентну допомогу хворим. Зустріч зі здобувачами вищої освіти не виявила випадків незадоволеності освітнім середовищем та інфраструктурою в цілому.</p> <p>7.4. Принципи внутрішньої та зовнішньої комунікації всіх учасників освітнього процесу визначає окремий структурний підрозділ ЗВО – Центр комунікацій. Усі питання стосовно навчального процесу вирішуються шляхом особистого прийому здобувачів у визначені години або шляхом сповіщення через наукового керівника. При опитуванні здобувачів та викладацького складу виявлено, що інформування аспірантів здійснюється вчасно під час щотижневих зустрічей або за допомогою інших методів комунікації (коли аспірант знаходиться на місці проведення практики, відпустці тощо.) Кожен аспірант отримує стипендію, має право брати участь у грантових проєктах (з офіційним</p>	<p>7.4. Немає через відсутність зауважень</p>	<p>7.4. На жаль із інформації на сайті не відслідковується робота кафедри щодо збільшення кількості здобувачів за ОНП «Екологія». Зараз їх навчається тільки 3 особи, при ліцензійному обсязі 15 осіб.</p> <p>Ознайомившись з опитуванням двох аспірантів за даною ОНП робимо висновок, що вони задоволені рівнем інформування та підтримки з боку Наукового центру та ЗВО в цілому</p>	<p>7.4. Зауваження є некоректним</p> <p>Даний підкритерій стосується підтримки здобувачів, що навчаються за ОНП «Екологія». ЕГ не виявила недоліків за цим критерієм.</p> <p>Збільшення кількості здобувачів не має відношення до цього підкритерію.</p> <p>Погоджуємося із рекомендацією посилити популяризацію ОНП "Екологія" спеціальності 101, одночасно зауваживши, що кафедра не ставить за мету здійснити масовий набір аспірантів. Головною концепцією діяльності університету є якість випускників та висока ефективність аспірантури. Це можливо лише у випадку відбору найкращих здобувачів, які не лише бажать, а й спроможні проводити наукову діяльність. Робота кафедри щодо залучення талановитої молоді не обмежується лише випускниками університету, свідченням чого є вступ на ОНП «Екологія» випускників інших ЗВО.</p>
---	---	--	--

<p>оформленням під час довгочасної співпраці та без оформлення під час короткочасних робочих відносин із замовником проекту). Існує можливість отримання академічної відпустки чи гнучкої зміни особистого плану аспіранту, спираючись на поважну причину. Зважаючи на опитування стейкхолдерів та керівництва ННЦ «Інститут біології і медицини» можна зробити висновок, що більшість аспірантів готується для поповнення кадрового резерву ННЦ «Інститут біології і медицини». У ЗВО функціонує Молодіжний центр культурно-естетичного виховання ціль якого полягає у створенні максимально сприятливих умов для професійного, морального, естетичного розвитку особистості, розкриття її здібностей, формування національної самосвідомості, гуманістичних цінностей і творчого мислення. Ознайомившись з опитуванням двох аспірантів за даною ОНП робимо висновок, що вони задоволені рівнем інформування та підтримки з боку Наукового центру та ЗВО в цілому.</p> <p>7.5. Під час ознайомлення з матеріально технічною базою ОНП не було виявлено достатніх засобів для комфортного навчання осіб з особливими потребами. Директор Наукового центру підтвердила, що на даний момент ОНП, а точніше практична частина навчання не</p>	<p>7.5. Розпочато реалізацію проекту «Університет рівних можливостей», метою якого є створення в Університеті безбар'єрного середовища для отримання освітніх послуг здобувачами освіти з особливими потребами</p>	<p>7.5. Університет не створює умов для реалізації права на освіту особами з особливими потребами і, на думку Директора Наукового центру, практична частина навчання не підходить для таких осіб за ОНП «Екологія».</p>	<p>7.5. Зауваження ГЕР ПОВНІСТЮ НЕ ВІДПОВІДАЄ ДІЙСНОСТІ. Спеціальний навчально-реабілітаційний супровід і вільний доступ до інфраструктури університету передбачений Статутом (http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf), умови доступу до навчання - положенням про організацію освітнього</p>
--	--	--	---

<p>підходить для осіб з особливими потребами.</p>	<p>(http://www.univ.kiev.ua/news/10709). В Інституті з метою забезпечення доступності для осіб з особливими потребами вхід до будівлі Інституту має широкі дверні прорізи. Забезпечено доступність прилеглої до будівлі території, виконуються умови безперешкодного і зручного пересування по вулиці до корпусу Інституту, доступний під'їзд до входу, забезпечується доступність місць цільового відвідування, безперешкодний рух в приміщеннях будівлі, а також місць обслуговування, функціонують два грузових та три пасажирські ліфти. Продовжується процес формування безбар'єрного середовища для отримання освітніх послуг здобувачами освіти з особливими потребами. На даній ОП таких здобувачів освіти немає.</p>		<p>процесу. Затверджено «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у КНУ імені Тараса Шевченка» (http://www.univ.kiev.ua/pdfs/equalopportunities/Poryadok-suprovodu-osib-z-invalidnistyu.pdf). Розпочато реалізацію проекту «Університет рівних можливостей», метою якого є створення в Університеті безбар'єрного середовища для отримання освітніх послуг здобувачами освіти з особливими потребами (http://www.univ.kiev.ua/news/10709). В Інституті з метою забезпечення доступності для осіб з особливими потребами вхід до будівлі Інституту має широкі дверні прорізи. Забезпечено доступність прилеглої до будівлі території, виконуються умови безперешкодного і зручного пересування по вулиці до корпусу Інституту, доступний під'їзд до входу, забезпечується доступність місць цільового відвідування, безперешкодний рух в приміщеннях будівлі, а також місць обслуговування, функціонують два грузових та три пасажирські ліфти. Продовжується процес формування безбар'єрного середовища для отримання освітніх послуг здобувачами освіти з особливими потребами. На даній ОП таких здобувачів освіти немає. Настійливо рекомендуємо зняти неправдиве зауваження</p>
---	--	--	---

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

<p>8.2. Під час бесіди зі здобувачами, НПП та адміністрацією ЗВО було підтверджено наявність</p>	<p>8.2. Немає через відсутність зауважень</p>	<p>Рівень відповідності (експертна група) Рівень В</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В</p>	<p>8.2. У відомостях СО та за даними звіту ЕГ зазначено, що Рада молодих вчених залучена до забезпечення якості ОНП. Також функціонують інші механізми такої участі – через аспірантів-членів НМК, Вченої ради.</p>
--	---	---	---

<p>студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання. Студенське самоврядування беруть участь у перегляді ОНП на підставі Положення про органи студентського самоврядування. Під час зустрічі з пошукачами PhD підтверджено: 1) вчасність реагування на зауваження пошукачів PhD, 2) позицію здобувачів при перегляді ОНП з'ясовують під час анонімного опитування. Опитування здобувачів проводить Навчальна лабораторія соціологічних та освітніх досліджень Факультету соціології разом з Відділом підготовки та атестації науково-педагогічних кадрів, що дозволяє здійснювати постійний моніторинг якості викладання, навчальних курсів та ОНП. Представники студентського самоврядування є членами Вченої ради ЗВО та Вченої ради ННЦ «Інститут біології і медицини». Реальну впливовість студентського самоврядування ЗВО в процедурі періодичного перегляду ОНП експертною групою не встановлена. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи</p>		<p>8.2. Рада молодих вчених не залучаються до процесу перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості як партнери.</p>	<p>Здобувачі за ОНП «Екологія» мають можливість впливати на ці процес. Під час співбесіди вони підтвердили свою участь. Тому вважаємо, що підстав вважати відсутність залучення здобувачів до перегляду ОНП немає. Пропонуємо зняти зауваження як таке що не відповідає дійсності.</p>
--	--	--	---

<p>студентського самоврядування певною мірою залучені до процесу періодичного перегляду ОНП, та надала рекомендації щодо більш активного залучення здобувачів вищої освіти й представників студентського самоврядування до процесів перегляду ОНП.</p> <p>8.4. За даною ОНП випуску ще не було, перші випускники плануються лише у вересні - жовтні 2020 році. За роботу з випускниками в Інституті відповідають гарант ОНП, заступник директора з науково-педагогічної роботи, кафедри. Збір інформації про випускників інших ОНП підрозділів з метою підготовки щорічного звіту про працевлаштування випускників денної форми навчання проводиться Науково-методичним центром організації навчального процесу до 24 вересня кожного року шляхом направлення листа директорам з відповідними електронними формами. Випускові кафедри (завідувач або секретар кафедри, наукові керівники) проводять безпосереднє спілкування з випускниками за допомогою різних форм комунікації. Проте, варто зазначити, що в КНУТШ</p>	<p>8.4. Немає через відсутність зауважень</p>	<p>8.4. За даною ОНП випуск планувався лише у вересні - жовтні 2020 року. В університеті працює сектор працевлаштування http://job.univ.kiev.ua/, завданнями якого є сприяння працевлаштуванню здобувачів та налагодження співпраці з роботодавцями. Однак тут присутня тільки інформація про проєкт Положення про роботодавців для університету. В даному проєкті особливості ОНП «Екологія» не відображені.</p>	<p>8.4. Положення Про ради роботодавців (http://senate.univ.kiev.ua/?p=1466) має загально університетський характер і за своєю суттю не може враховувати особливості кожної ОНП, яких в університеті понад 600. Пропонуємо зняти зауваження як некоректне.</p>
--	---	---	--

<p>функціонує сектор працевлаштування http://job.univ.kiev.ua/, завданнями якого є сприяння працевлаштуванню здобувачів, налагодження співпраці з роботодавцями. Отже, апроксимуючи діяльність ЗВО щодо співпраці з випускниками та наявний досвід випускової кафедри на ОНП «Екологія», є підстави вважати, що аналіз та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОНП практикуватимуться і під час перегляду цієї ОНП. Таким чином, ЕГ зробила висновок щодо повної відповідності ОНП «Екологія» і освітньої діяльності ЗВО за нею у контексті підкритерію 8.4.</p>			
--	--	--	--

Критерій 9. Прозорість та публічність

<p>9.2. На даний момент така практика відсутня, під час зустрічі з стейкхолдерами було з'ясовано щорекомендаціїнадавалися у мовній формі. Надана узвіті самоаналізу лінка не має інформації щодо змісту підкритерію</p>	<p>9.2. Наданий у звіті самоаналізу лінк є дійсним:https://biology.univ.kiev.ua/studentspostgraduates/postgraduates.html і не змінювався. На зазначеній сторінці розміщено дві вкладки -«ОНП, навчальний план, робочі програми "БІОЛОГІЯ"» та «ОНП, навчальний план, робочі програми "ЕКОЛОГІЯ"». В вкладці ОНП, навчальний план, робочі програми "ЕКОЛОГІЯ"». В вкладці ОНП, навчальний план, робочі програми "ЕКОЛОГІЯ"» розміщено проект ОНП. Письмове підтвердження відгуківроботодавців із рекомендаціями розміщено у вкладці«Випусниками і роботодавцям». ЕГ зробила висновок про загальнувідповідність освітньої діяльності ЗВО щодо ОНП «Екологія» у контексті підкритерію 8.3 «Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесуперіодичногоперегляду освітньої програми та іншихпроцедур забезпечення її якості як партнери».</p>	<p>Рівень відповідності (експертна група) Рівень В</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В</p> <p>9.2.Погоджуюсь з висновками ЕК.</p>	<p>9.2. Наданий у звіті самоаналізу лінк є дійсним: https://biology.univ.kiev.ua/studentspostgraduates/postgraduates.html і не змінювався. На зазначеній сторінці розміщено дві вкладки - «ОНП, навчальний план, робочі програми "БІОЛОГІЯ"» та «ОНП, навчальний план, робочі програми "ЕКОЛОГІЯ"». В вкладці ОНП, навчальний план, робочі програми "ЕКОЛОГІЯ"» розміщено проект ОНП. Письмове підтвердження відгуків роботодавців із рекомендаціями розміщено у вкладці «Випусниками і роботодавцям». ЕГ зробила висновок про загальну відповідність освітньої діяльності ЗВО щодо ОНП «Екологія» у контексті підкритерію 8.3 «Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери».</p>
---	--	--	---

<p>9.3. Під час спілкування зі здобувачами та стейкхолдерами було виявлено що цілі, очікування та компоненти навчання є зрозумілими та прозорими, опис програм аспірантів міститься за посиланням https://biology.univ.kiev.ua/student-postgraduates/postgraduates/onp-navchalnyi-plan-robochi-prohramy-ekolohiya.html</p>	<p>9.3. Немає через відсутність зауважень</p>	<p>Рівень відповідності (експертна група) Рівень В</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В</p> <p>9.3 В цілому погоджуюсь з висновками ЕК. Крім того, вважаю необхідним покращити наповнення сайту Університету за відповідними ОНП, у тому числі і за ОНП «Екологія». Оскільки знаходження необхідної інформації потребує значних витрат часу, а всі нормативні документи, що стосуються підготовки докторів філософії є загальними для всі ОНП і не висвітлюють особливостей кожної із ОНП. Рекомендую переглянути структуру вебсайтів університету, спростити їх навігації та пошук інформації.</p>	<p>9.3. Погоджуємося, що сайти університету та інституту можуть ще більш вдосконалюватися, проте зауваження щодо розробки нормативних документів для кожної ОНП вважаємо дивним і нераціональним, оскільки згідно визначення «нормативний документ» – документ, що встановлює правила, загальні принципи чи характеристики різного виду діяльності або її результатів.</p> <p>https://ips.ligazakon.net/document/view/TM029404#:~:text=%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%2C%20%D1%89%D0%BE%20%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D1%8E%D1%94%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%B0%2C%20%D0%B7%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96,%20%D1%82%D0%B0%20%22%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D1%80%D0%B5%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%22.</p> <p>Пропонуємо зняти або змінити (розробити коректне формулювання) рекомендацію</p>
---	---	---	--

Критерій 10. Навчання через дослідження

<p>10.1. Однак, ЕГ рекомендує надати можливість проходження альтернативної, н-д «Науководослідницької практики», для тих аспірантів, які нерозглядають викладацьку діяльність як пріоритет.</p>	<p>Наведена рекомендація ЕГ щодо « можливість проходження альтернативної, н-д «Науководослідницької практики», для тих аспірантів, які нерозглядають викладацьку діяльність як пріоритет» є суб'єктивною думкою ЕГ та суперечить Методичним рекомендаціям для експертів Нац.агентства щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої</p>	<p>10.1. Погоджуюсь з висновками ЕК</p>	<p>Наведена рекомендація ЕГ щодо « можливість проходження альтернативної, н-д «Науководослідницької практики», для тих аспірантів, які нерозглядають викладацьку діяльність як пріоритет» є суб'єктивною думкою ЕГ та суперечить не тільки Методичним рекомендаціям для експертів Нац.агентства щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми (від 29.08.2019 р. № 9), де для критерію 10 чітко зазначено, що дисципліни з блоку універсальних навичок ПОВИННІ забезпечувати повноцінну підготовку аспірантів до дослідницької ТА ВИКЛАДАЦЬКОЇ</p>
---	---	---	---

	<p>програми (від 29.08.2019 р. № 9), де для критерію 10 чітко зазначено, що дисципліни з блоку універсальних навичок ПОВИННІ забезпечувати повноцінну підготовку аспірантів до дослідницької ТА ВИКЛАДАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ у закладах вищої освіти. Таким чином, включення «альтернативної нормативної дисципліни» суперечить як концепції ОНП (де передбачено чіткій поділ на обов'язкові та вибіркові освітні компоненти), так і наявним нормативним матеріалам Нац. агентства. Пропозиція – зняти рекомендацію</p>		<p>ДІЯЛЬНОСТІ у закладах вищої освіти, а й «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» (затверджений Постановою Кабінету міністрів України №261 від 16.03.2016 р.), пункт 27 якого передбачає «набуття універсальних навичок дослідника, зокрема ... організації та проведення навчальних занять...»</p> <p>Таким чином, включення «альтернативної нормативної дисципліни» суперечить як концепції ОНП (де передбачено чіткій поділ на обов'язкові та вибіркові освітні компоненти), так і нормативним документам. Пропозиція – зняти рекомендацію як таку яка суперечить чинному законодавству</p>
<p>10.2. Аналіз індивідуальних планів аспірантів, результатів досліджень наукових керівників та співбесіди у фокус-групах з науковими керівниками показали відповідність напрямів досліджень, для досягнення максимальної відповідності аспіранти при проведенні вступних випробувань доповідають предметній комісії Дослідницьку пропозицію. На даний момент за свідченнями наукового керівника проф. Трохимця В.М. аспірант першого року Зіньковський А.В. займається темою Арктичних риб, Виходячі з аналізу публікацій керівника - тема аспіранту відповідає кваліфікації</p>	<p>10.2. Немає через відсутність зауважень</p>	<p>10.2. В цілому погоджуюсь з висновками ЕК. Також необхідно відмітити, що не зовсім зрозумілим є напрям наукового дослідження аспіранта 1 року навчання Зіньковського А.В., науковий керівник Трохимець В.М.</p>	<p>10.2. Вважаємо, що коментарі щодо «зрозумілості» наукової тематики Трохимця В.М. та його аспіранта знаходяться за межами компетентності Національного агентства та його експертів. Висновки щодо наукової цінності повинні робити фахові спільноти. Для інформації: У 1992 р. Постановою Верховної ради України №2609-ХІІ було прийнято рішення про приєднання України до Договору про Антарктику 1959 року, в якому згідно п. 2 ст. 9 зазначено, що «Кожна Договірна Сторона, яка стала учасником Договору, має право призначати представників для участі в нарадах, протягом того часу, поки ця Договірна Сторона виявляє свою зацікавленість в Антарктиці проведенням там істотної науково-дослідної діяльності, такої, як створення наукової станції». Таким чином, Україна зберігатиме свої членство у Договорі то тих пір, поки вона проводитиме «істотну науково-дослідну</p>

<p>наукового керівника. Аналіз наукових досліджень д.б.н. Лукашова Д.В. (канд. «Роль двостулкових молюсків у міграції радіонуклідів в екосистемі водойми-охолоджувача Чорнобильської АЕС», та докт. дис. «Екологічне нормування забруднення важкими металами прісноводних екосистем України з використанням організмів акумуляторів») і наукових публікацій (профіль Scopus https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=6602502145) (профіль ResearchGate https://www.researchgate.net/profile/Dmitry_Lukashov) показав дотичність до тем дисертаційних досліджень здобувачів М.М.Борисенка та Л.К.Хохлової.</p>			<p>діяльність». Тому в Україні вже 25 років функціонує Національний антарктичний центр, що координує наукові дослідження в Антарктиці. Щодо актуальності обраної тематики можна пересвідчитися шляхом ознайомлення з кількістю цитувань публікацій Трохимця В.М. за базою SCOPUS. Саме ця тематика досліджень підкреслює відсутність регіональності ОНП «Екологія» в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка Пропонуємо зняти зауваження як недоречне.</p>
<p>10.3. Слід звернути увагу на недостатню активність здобувачів з опублікування результатів досліджень у виданнях, що індексуються наукометричними базами SCOPUS, WoS тощо. Необхідно звернути увагу на доцільність створення на базі випускової кафедрисучасної екологічної лабораторії.</p>	<p>10.3. Всі аспіранти, які навчаються за ОНП, мають публікації в журналах, що індексуються Scopus. Причому, слід зазначити, що ці журнали належать до Q3, і, відповідно вимог Наказу МОН від 23.09.2019 № 1220 «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук», наукова публікація у виданні, віднесеному до третього квартиля (Q3) прирівнюється до двох публікацій.</p>	<p>10.3. погоджуюсь з висновками ЕК</p>	<p>10.3. Всі аспіранти, які навчаються за ОНП, мають публікації в журналах, що індексуються Scopus. Причому, слід зазначити, що ці журнали належать до Q3, і, відповідно вимог Наказу МОН від 23.09.2019 № 1220 «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук», наукова публікація у виданні, віднесеному до третього квартиля (Q3) прирівнюється до двох публікацій. асп. Хохлова Л.К. Khokhlova, L.K., Lukashov, D.V. Peculiarities of the structure of dreissen settlements in the main canal of the Kakhovka irrigation system. Hydrobiological Journal, 2020, 56(4), с. 33-42 асп. Борисенко М.М. Borysenko, M.M. Lukashov, D.V. Influence of the Kaniv Hydroelectric Power Station</p>

<p>10.4. Необхідно посилити роботу із залучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, до участі у спільних дослідницьких проектах, грантах, програмах тощо. Крім того, бажано створити на сайті особисті сторінки аспірантів з відповідною інформацією про них.</p>	<p>10.4. Немає через відсутність зауважень</p>	<p>10.4. Необхідно посилити роботу із залучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, до участі у спільних дослідницьких проектах, грантах, програмах тощо. Крім того, бажано створити на сайті особисті сторінки аспірантів з відповідною інформацією про них.</p>	<p>OperationonTrichopteraLarvae (Insecta)ofPeriphytonCommunitiesontheEmbankmentsoftheTailWaters. HydrobiologicalJournal, 2020, 56(1), с. 49-56Публікаційна активність здобувачів є достатньою(Борисенко за 2017-2020 р. – 12 публікацій, 1 Scopus, 1 видання OECD, 4 – фахові видання; Хохлова за 2018-2020 рр. – 9 публікацій, 1 Scopus, 4 – фахові)Тому, дане зауваження не може впливати на загальну оцінку даного критерію, оскільки наукові публікації здобувачів у журналах відповідного профілю наявні</p> <p>10.4. Погоджуємося щодо необхідності залучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти.</p> <p>Створення особистих сторінок аспірантів не передбачено жодними нормативними документами і можливе лише за їх особистого бажання, оскільки в них інші правовідносини з університетом, у порівнянні з викладачами, до яких університет, як роботодавець, може висувати додаткові вимоги як до найманих працівників.</p> <p>Сторінки викладачів присутні на сайті https://biology.univ.kiev.ua/institute-activity/educational/kafedry/kafedra-ecology-and-zoology/spivrobotnyky/vykladachi.html</p>
---	--	---	---

До розділу 3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

<i>Критерії</i>	<i>Рекомендації ГЕР</i>	<i>Коментар КНУ</i>
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Навчання за даною програмою лише 3-х аспірантів, при ліцензійному обсязі 15 осіб, вказує на необхідність популяризації даної ОНП серед випускників магістратури шляхом удосконалення галузевого, регіонального та міжнародного аспектів при її удосконаленні.	Рекомендація зрозуміла, погоджуємося із рекомендацією посилити популяризацію ОНП "Екологія" спеціальності 101, одночасно зауваживши, що університет не ставить за мету здійснити масовий набір аспірантів. Головною концепцією діяльності університету є якість випускників та висока ефективність аспірантури. Це можливо лише у випадку відбору найкращих здобувачів, які не лише бажають, а й спроможні проводити наукову діяльність. Рекомендацію буде враховано.
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	<p>Оскільки ОНП "Екологія" є міждисциплінарною, то викладання дисциплін щодо раціональності природокористування повинно забезпечуватися відповідного профілю викладачами.</p> <p>При формуванні індивідуальної освітньої траєкторії здобувача важливим аспектом є науково-дослідна робота за напрямом дисертації., що бажано враховувати.</p> <p>Резерв часу за навчальним планом (лише 40 кредитів) може бути використаний для впровадження дуальної форми освіти, яка впроваджується згідно Положення МОН про дуальну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти (2019р.), що є сьогодні актуальним та підвищує привабливість ОНП.</p>	<p>Університет не позиціонує дану ОНП як міждисциплінарну. Екологія – є класичною наукою з чітко визначеним предметом досліджень, термінологічним апаратом та методами. Профіль викладачів повністю відповідає дисциплінам. Пропозиція – зняти рекомендацію</p> <p>Аспіранти самостійно обирають свою освітню траєкторію і вимога відповідності обраних дисциплін тематиці дисертаційних досліджень буде порушувати визначені законом права здобувачів. Пропозиція – зняти рекомендацію</p> <p>Положення МОН про дуальну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти (2019р.) не може бути підставою для запровадження даної форми на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти через невідповідність рівнів. Пропозиція – зняти рекомендацію</p>
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Правила прийому є прозорими та зрозумілими для абітурієнта, усі документи є відкритими та доступними для перегляду, однак вони не враховують особливостей самої освітньої програми зі спеціальності «Екологія» і є загальними для всіх спеціальностей і освітніх рівнів в університеті. Позитивним є те, що правила прийому надають можливість отримати додаткові бали при вступі до аспірантури. Програма з фахової дисципліни для вступу в аспірантуру	Правила прийому на навчання не містять дискримінаційних положень і є загальними для всіх ОНП університету оскільки є нормативними документами університету. Водночас правила передбачають підготовку абітурієнтом дослідницької пропозиції, що враховує особливості даної ОНП. Пропозиція – зняти рекомендацію Зауваження не відповідає дійсності. Програма з фахової

	<p>відсутня на сайті.</p> <p>Необхідно посилити роботу щодо участі професорсько-викладацького складу та здобувачів у міжнародних програмах, проектах, грантах , а також у міжнародному обміні досвідом викладання та навчання. Повністю відсутня академічна мобільність здобувачів.</p>	<p>дисципліни наявна на сайті у розділі умови прийому: https://biology.univ.kiev.ua/students-postgraduates/postgraduates/umovy-priyomu.html</p> <p>Погоджуємося щодо посилення участі НПП у міжнародних проектах. Умови і пропозиції для академічної мобільності здобувачів достатні і в університеті безліч прикладів її за іншими програмами. Участь здобувачів у академічній мобільності є добровільною – ми не можемо заставити здобувачів взяти участь у програмах мобільності. Тому висновок «повністю відсутня академічна мобільність здобувачів» є неправдивим.</p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p>	<p>При наявності відповідної інформації на сайті Відділу академічної мобільності необхідно просилити роботу з питань інтернаціоналізації освітньої і наукової діяльності викладачів і здобувачів. Залучати аспірантів до виконання міжнародних проектів, стажувань , а також участі у міжнародних наукових конференціях. Важливим аспектом підвищення рівня наукової підготовки здобувачів є проведення різного рівня конференцій з питань екології, раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища в університеті.</p> <p>На сайті університету бажано мати особисті сторінки як аспірантів, так і викладачів, які забезпечують освітню діяльність за ОНП «Екологія».</p>	<p>Погоджуємося щодо посилення роботи з інтернаціоналізації освітньої та наукової діяльності викладачів та здобувачів.</p> <p>Вимог щодо створення особистих сторінок аспірантів не міститься у жодному нормативному документі. Створення таких сторінок можливе лише за їх особистої згоди, оскільки в них інші правовідносини з університетом, у порівнянні з викладачами, до яких університет, як роботодавець, може висувати додаткові вимоги як до найманих працівників. Пропозиція – зняти рекомендацію.</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p>	<p>Оцінювання рівня науково-дослідної роботи здобувача рекомендуємо проводити не тільки прилюдним захистом дисертації, а також і поточним звітуванням здобувача два рази на рік про хід виконання індивідуального плану.</p> <p>Всі нормативні документи, які стосуються освітнього процесу,</p>	<p>Поточне виконання ОНП здобувачем оцінюється під час атестації аспірантів, що проводиться раз на рік. Атестації передують проміжні звіти. Аспірант звітує на кафедрі 2 рази на рік. Про це вказано як у відомостях СО, так і у звіті ЕГ. Пропозиція – зняти рекомендацію</p> <p>Зауваження є повністю надуманим. Розробку нормативних</p>

	<p>проведення контрольних заходів, роботи приймальної комісії не вміщують особливостей ОНП "Екологія" що, напевно, і є причиною низької популярності даної ОНП. Гаранту та викладачам кафедри необхідно розробити відповідні заходи щодо популяризації даної ОНП "Екологія".</p> <p>Програму комплексного іспиту при атестації здобувачів освіти за третім (PhD) рівнем оприлюднено на сайті ННЦ «Інститут біології і медицини» (https://biology.univ.kiev.ua/students-postgraduates/postgraduates/onp-navchalnyi-plan-robochi-programy-ekolohiya.html/). Підсумкова атестація не дозволяє встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для освітньої програми в цілому: комплексний іспит дозволяє оцінити тільки рівень теоретичної фахової підготовки за спеціальністю 101-Екологія, але не передбачає практичної складової, а саме: прийняття відповідних управлінських рішень в тій чи іншій екологічній ситуації, розв'язування завдань та задач, а також відсутність відповідних розрахунків, прогнозів тощо. Крім того, програма комплексного іспиту не вміщує методичку оцінювання теоретичних і практичних знань здобувача, а також його наукові здобутки у процесі навчання за ОНП «Екологія».</p>	<p>документів для кожної ОНП вважаємо недоцільною, оскільки згідно визначення «нормативний документ» – документ, що встановлює правила, загальні принципи чи характеристики різного виду діяльності або її результатів. Крім того, встановлення окремих правил для окремих ОНП створюють дискримінаційні ризики і є потенційно конфліктогенними.</p> <p>Пропозиція – зняти рекомендацію.</p> <p>Контрольний захід у формі іспиту може адекватно оцінити саме знання. Комплексний іспит передбачає виконання кваліфікаційних завдань за спеціальністю 101-Екологія, що мають різну форму – у тому числі й розрахункового змісту. Затверджена в університеті форма програм іспитів передбачає ознайомлення здобувачів з переліком освітніх компонентів та програмних результатів, за досягненням яких оцінюється опанування відповідних компетентностей. Оцінка рівня практичної підготовки викладацької діяльності здійснюється у формі диференційованого заліку. Для оцінювання практичних навичок у науковій сфері передбачено прилюдний захист результатів науково-дослідної роботи у вигляді дисертаційного дослідження.</p> <p>Пропозиція – зняти рекомендацію.</p>
Критерій 6. Людські ресурси	<p>У подальшому удосконаленні освітнього процесу щодо підготовки докторів філософії за спеціальністю «Екологія» систематично запрошувати стейкхолдерів з числа роботодавців, професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до участі в освітньому процесі та більш прозоро обирати за конкурсом викладачів для викладання як фахових, так і нефахових дисциплін з блоку обов'язкових компонентів ОНП.</p> <p>Інформація про діяльність кафедри, яка забезпечує підготовку здобувачів за спеціальністю «Екологія» має бути сконцентрована на окремому сайті і подана більш коректно, відповідати всім вимогам щодо висвітлення на сайті складу кафедри, що забезпечує підготовку здобувачів.</p>	<p>Погоджуємося з необхідністю участі у освітньому процесі стейкхолдерів з числа роботодавців, професіоналів-практиків, експертів галузі. Рекомендацію буде враховано.</p> <p>Наявна інформація на сайті ННЦ «Інститут біології та медицини» містить повну інформацію про склад кафедри, що забезпечує підготовку здобувачів. Структуру сайту буде вдосконалено.</p>
Критерій 7. Освітнє	Матеріально-технічне забезпечення підготовки здобувачів за	Зауваження некоректне – університет оновлював і оновлює

<p>середовище та матеріальні ресурси</p>	<p>ОНП «Екологія» потребує оновлення. Університет повинен створювати умов для реалізації права на освіту особами з особливими потребами, оскільки їх кількість збільшується в Україні з причини військовий дій на сході та погіршення екологічної ситуації в країні. А думку Директора Наукового центру, що практична частина навчання не підходить для таких осіб за ОНП «Екологія» вважаю не коректною.</p>	<p>матеріально-технічну базу, створював і створює умови для реалізації прав осіб із особливими потребами – наприклад, розпочато реалізацію проекту «Університет рівних можливостей», метою якого є створення в Університеті безбар'єрного середовища для отримання освітніх послуг здобувачами освіти з особливими потребами. Оцінка думок Директора ННЦ не входить до компетенції членів ГЕР і не може наводитись у висновку ГЕР.</p>
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p>	<p>За даною ОНП випуск планувався лише у вересні - жовтні 2020 року. В університеті працює сектор працевлаштування http://job.univ.kiev.ua/, завданнями якого є сприяння працевлаштуванню здобувачів та налагодження співпраці з роботодавцями. Однак тут присутня тільки інформація про проект Положення про роботодавців для університету. В даному проекті особливості ОНП «Екологія» не відображені. Рада молодих вчених має залучатися до процесу перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості як партнери, а інформація про їх залучення повинна бути висвітлена на сайті. Сектор працевлаштування університету має розміщувати інформацію щодо можливого працевлаштування випускників ОНП «Екологія».</p>	<p>На сайті університету розміщено Положення Про ради роботодавців (http://senate.univ.kiev.ua/?p=1466), який має загально-університетський характер і за своєю суттю не може враховувати особливості кожної ОНП. У відомостях СО та за даними звіту ЕГ зазначено, що Рада молодих вчених залучена до забезпечення якості ОНП. Також функціонують інші механізми такої участі – через аспірантів-членів НМК, Вченої ради. Здобувачі за ОНП «Екологія» мають можливість впливати на ці процес. Під час співбесіди вони підтвердили свою участь. Тому вважаємо, що підстав вважати відсутність залучення здобувачів до перегляду ОНП немає. Пропозиція – зняти зауваження і зняти або відредагувати рекомендацію</p>
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність</p>	<p>Вважаю необхідним покращити наповнення сайту Університету за відповідними ОНП, у тому числі і за ОНП «Екологія». Оскільки знаходження необхідної інформації потребує значних витрат часу, а всі нормативні документи, що стосуються підготовки докторів філософії, є загальними для всі ОНП і не висвітлюють особливостей кожної із ОНП. Рекомендую переглянути структуру вебсайтів університету, спростити їх навігації та пошук інформації.</p>	<p>Рекомендація щодо спрощення структури сайту та покращення навігації є справедливою «взагалі» для усіх університетів світу. Членів ГЕР просимо врахувати що в КНУТШ понад 600 одночасно функціонуючих програм і <i>реалізація наведеної рекомендації ще більш ускладнить навігацію по сайту.</i> Пропозиція – зняти або відредагувати рекомендацію</p>
<p>Критерій 10. Навчання через дослідження</p>	<p>Недостатня активність участі здобувачів у закордонних стажуваннях та академічній мобільності аспірантів за наявності усіх умов для їх здійснення. Бажано створити на сайті особисті сторінки як викладачів, так і аспірантів з відповідною інформацією про них.</p>	<p>Створення особистих сторінок аспірантів не передбачається і можливо лише за їх особистої згоди, оскільки в них інші правовідносини з університетом, у порівнянні з викладачами, до яких університет, як роботодавець, може висувати додаткові вимоги як до найманих працівників. Сторінки викладачів присутні на сайті</p>

		<p>https://biology.univ.kiev.ua/institute-activity/educational/kafedry/kafedra-ecology-and-zoology/spivrobitnyky/vykladachi.html Пропозиція – відредагувати або зняти рекомендацію</p>
--	--	--